

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/675,Solidarnosc-Wielkopolska-w-dokumentach-aparatow-bezpieczenstwa-1980-1981.html>

19.03.2026, 12:38

„Solidarność” Wielkopolska w dokumentach aparatów bezpieczeństwa 1980 – 1981”

02.11.2005

W dniach 18–19 października br. odbyła się w Poznaniu konferencja międzynarodowa pt.

„Solidarność” Wielkopolska w dokumentach aparatów bezpieczeństwa 1980 – 1981”

zorganizowana przez Zarząd Regionu Wielkopolska NSZZ „Solidarność”; Wyższą Szkołę Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa oraz poznański Oddział Instytutu Pamięci Narodowej.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonali gospodarze konferencji JM Rektor WSNHiD prof. dr hab. Waldemar Łazuła, przewodniczący Zarządu Regionu Wielkopolskiej NSZZ „Solidarność” Bogdan Klepas, dyrektor poznańskiego Oddziału IPN Ireneusz Adamski oraz zastępca prezesa IPN Janusz Krupski. Maciej Musiał, były szef Kancelarii Premiera Jerzego Buzka odczytał list Premiera skierowany do uczestników konferencji.

W trakcie obrad zaprezentowanych zostało 17 referatów. Problematyka wystąpień była zróżnicowana, część z nich dotyczyła spraw o charakterze ogólnym np. wystąpienia prof. Waldemara Łazuli (WSNHiD) „Solidarności” – miejsce w naszej historii”, prof. Krzysztofa Rzepy (UAM) „Polska – Wielkopolska – Poznań w latach 1980 – 1981” czy też Pani dyrektor Bernadetty Gronek „Dokumenty dotyczące „Solidarności” w archiwach BUiAD oraz ocena stopnia zniszczenia tych dokumentów przez byłe służby”. Grzegorz Majchrzak (BEP IPN) zarysował problem pracy operacyjnej Służby Bezpieczeństwa wobec pierwszej „Solidarności” w latach 1980 – 1982. Wystąpienie Pawła Piotrowskiego (OBEP Wrocław) dotyczyło zaś zagadnień warsztatu historyka zajmującego się badaniem dokumentacji wytworzonej przez peerelowskie służby specjalne.

W drugiej części pierwszego dnia obrad zaprezentowane zostały referaty dotyczące działań SB wobec „Solidarności” w Wielkopolsce. Pracownicy OBUiAD w Poznaniu omówili w sposób przystępny i syntetyczny dokumentację archiwalną znajdującą się w zasobie poznańskiego Oddziału IPN dotyczącą wszystkich Wielkopolskich Regionów „Solidarności”: wielkopolskiego, leszczyńskiego, konińskiego, pilskiego i kaliskiego. W kolejnych wystąpieniach przedstawiono „Niezależną działalność polityczną pracowników i studentów wyższych uczelni Poznania w aktach aparatu bezpieczeństwa” oraz przebieg i zasięg akcji „Jodła” w Wielkopolsce.

Drugi dzień konferencji otworzyły wystąpienia dr Hanny Labrenz – Weiss z Urzędu Gaucka pt. „Solidarności” w dokumentach STASI” oraz Petruski Sustrovej byłej minister spraw wewnętrznych Republiki Czeskiej pt. „Teczki” i lustracja w Czechach. Postawy czeskiego społeczeństwa wobec lustracji”. Następnie, dominikanin ojciec Tomasz Dostatni wygłosił referat pt. „Polski Kościół a rozliczenie z przeszłością. Postulaty badawcze”.

W sesji popołudniowej zaprezentowane zostały referaty dotyczące m.in. „Kościoła Katolickiego wobec „Solidarności” 1980 – 1981 w województwie Poznańskim w świetle dokumentów aparatu represji zgromadzonych w IPN w Poznaniu” oraz „Zakładowej „Solidarności” w aktach SB – na przykładzie Swarzędzkiej Fabryki Mebli”

Podsumowaniem konferencji były refleksje pokrzywdzonych po lekturze udostępnionych im dokumentów z archiwów IPN. Zaproszeni goście: zastępca prezesa IPN Janusz Krupski, były minister koordynator ds. służb specjalnych Janusz Pałubicki oraz prof. Tomasz Schramm z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza dzielili się swoimi spostrzeżeniami poczynionymi na podstawie udostępnionych im akt Służby Bezpieczeństwa.

Konferencji towarzyszyła wystawa materiałów archiwalnych dotyczących wielkopolskiej

„Solidarności” i prezentacja multimedialna fotografii dokumentujących „Karnawał Solidarności”, przygotowane przez pracowników OBUiAD w Poznaniu.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem. Wśród słuchaczy byli m.in. przedstawiciele środowisk solidarnościowych z całej Wielkopolski, władz miejskich, środowisk naukowych z Poznania, mediów oraz liczne grono studentów.

Wszystkie wystąpienia zaprezentowane podczas konferencji zostaną niebawem opublikowane.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

